

CULTUUR etc.

De opmerkelijke comeback van verzetsheldin Kenau >

Stijl: Veel herfstcollecties in Milaan draaien om bont >

Fijnproevers, welkom!

Putting It Together, met van links af Brigitte Heitzer, Matthias Quadeker en Paul Groot

MUSICAL / NAAST JOOP EN ALBERT ZOEKEN KLEINERE PRODUCENTEN EEN NICHE MET GEWAAGDE VORSTELLINGEN. 'IK VOEL ME ECHT EEN PIONIER'

Gerry van der List

De theaterbezoekers worden bij het begin gewaarschuwd. Door een zijdeur komt Paul Groot, de vooral van het satirische tv-programma *Koefnoen* bekende gastheer van de avond, de zaal binnen en vertelt dat het maken van de voorstelling *Putting It Together* van alle kanten was ontraden. Begin er niet aan, luidde het advies. De liedjes van componist Stephen

Sondheim zijn immers veel te moeilijk, te elitair. Het zijn complexe verhaaltjes op muziek die je niet kunt neuriën.

Maar Esther Maas was eigenwijs. De zangeres en zangpedagoge loopt over van bewondering voor Sondheim. De inmiddels al 83-jarige Amerikaan schreef in een ver verleden de teksten voor *West Side Story*, maar sloeg daarna een minder commerciële weg in met ingenieuze musicals waarover in elk geval de critici doorgaans lovend oordeelden. *Putting It Together* is een verzameling van 34 liedjes van zijn hand, een muzikale

relatiekomedie waarmee Maas nu door het land toert, als zangeres én als beginnend producent.

Het kostte ruim vier jaar om de productie op poten te zetten. Een licentie krijgen was al een heel gedoe, maar ook het overtuigen van theaterdirecteuren om *Putting It Together* op het programma te zetten vergde een hoop inspanning. 'Het is crisis en musicals maken is een kostbare zaak,' legt Maas (47) uit. 'Ik ben dan ook voor gek verklaard dat ik hieraan begon. Maar ik geloof dat er een niche is voor artistiek uitdagend muzikaal theater. Er zijn genoeg mensen die niet van de doorsneemusical houden, maar wel, net als ik, Sondheim prachtig vinden.'

Voor *Putting It Together* heeft Maas met haar bedrijfje PIT Producties een gedekte begroting. Door haar deals met de theaters hoeft ze niet te vrezzen voor het lot van Mark Vijn, een producent die twee jaar geleden

Tick, Tick, Boom!
met van boven af
Sander van Voorst
tot Voorst, John
Vooijs en Renée
van Wegberg

zijn musical *De Producers* wegens gebrek aan belangstelling al binnen een week moest staken en failliet ging. De recensies na de première in Gouda op 15 februari waren heel positief. Met – terecht – lof voor de knappe vertaling van Jeremy Baker en hoogstens een kritische noot over de vocale prestaties van de enigszins verwaald ogende acteur Porgy Franssen.

Meezingen

De muziek van Sondheim blijft echter knap ingewikkeld, zodat de begroeting 'Welkom fijnproevers!' van Paul Groot bij het begin niet louter ironie is. Van lekker meezingen is geen sprake. Maas steekt haar nek uit, beseft ze. 'Ik voel me echt een pionier. Het gaat me niet om het geld, ik wil mooie dingen op de planken brengen. Met veel aandacht voor de muziek. *Putting It Together* heeft een simpel decor, maar we hebben wel een achtkop-

pig orkest achter ons staan met uitstekende muzikanten.'

Maas lijkt deel uit te maken van een trend. Naast de grootschalige producties van Joop van den Ende en Albert Verlinde zijn er kleinschaligere, commercieel gewaagde voorstellingen te zien. Zo beëindigde Janke Dekker net haar tournee van *Garland & Minnelli*, een intieme musical over de moeizame relatie van de Amerikaanse ster Judy Garland met haar beroemde dochter Liza Minnelli. En zondag 9 maart gaat in de Leidse Schouwburg *Tick, Tick, Boom!* in première, het debuut van Bastiaan Roeters als producent. De Groninger komt uit het onderwijs en verdiende daarna in het noorden van het land de kost in het theater en met het organiseren van evenementen. Nu wil hij met Tresore Producties kleinschalige muziektheatervoorstellingen brengen.

Roeters was ooit zeer onder de indruk van de musical *Rent*. Daarom verbaast het niet dat hij zijn oog heeft laten vallen op een eerdere *off Broadway* productie van de componist, de jong overleden Amerikaan Jonathan Larson. Het autobiografische *Tick, Tick, Boom!* gaat over een met een vroege midlife-crisis kampende bijna-dertiger die zich afvraagt hoe het verder moet met zijn leven.

Tegen de stroom in: geen draaiende tribunes

De enige musicals die tegenwoordig succesvol zijn, zegt verteller Paul Groot in *Putting It Together*, gaan over een volkszanger met een drankprobleem of hebben een draaiende tribune op een afgelegen locatie. Het is een sarcastische verwijzing naar de twee grote hits van dit moment, *Hij gelooft in mij* over André Hazes en *Soldaat van Oranje*.

Esther Maas en Bastiaan Roeters roeien met hun kleinschalige producties tegen deze krachtige stroom in. Niet dat ze geen waardering kunnen opbrengen voor *Soldaat van Oranje*. 'Ik heb me best vermaakt,' zegt Maas. 'De producenten hebben bewezen dat ze ballen hebben. Iedereen vond het een belachelijk project, iedereen zei dat theater op locatie passé was. Als kleine ondernemer vind ik het alleen maar mooi dat de durf om risico's te nemen nu zo wordt beloond.'

Putting It Together van PIT Producties is te zien tot en met 5 juni, *Tick, Tick, Boom!* van Tresore Producties tot en met 3 mei.

Bastiaan Roeters: 'Ik geloof dat een goede arthouse musical kans van slagen heeft'

'Het is een verhaal met inhoud, een verhaal dat je raakt,' zegt Roeters (39). 'Daar houd ik van.'

Net als Maas ging Roeters als een handelsreiziger de theaters langs om zijn productie-in-woording te slijten. Dat dit vaak lukte, kwam mede doordat hij voor zijn poprockmusical een beroep kon doen op acteurs als John (Tarzan) Vooijs en Renée van Wegberg, die hun sporen hebben verdiend bij Van den Ende, en op de zeer ervaren regisseur Koen van Dijk, die twintig jaar geleden met *Cyrano* zelfs op Broadway stond. Roeters: 'Bekende namen helpen natuurlijk. De belangstelling voor podiumkunsten neemt af, overal. En mensen kopen steeds later een kaartje. Dus het is ploeteren voor een producent. Maar ik ben ervan overtuigd dat een goede arthouse-musical, zoals ik dat noem, kans van slagen heeft.'

Janke Dekker had met *Garland & Minnelli* een zaalbezetting van zo'n 35 tot 40 procent. *Tick, Tick, Boom!* zal wellicht ook zo iets halen, vermoedt Roeters. Dat is geen vetpot. 'Ik hoef er niet rijk van te worden. Ik wil mijn eigen broek kunnen ophouden terwijl ik bezig ben met mijn passie, theater maken. Ik geloof in de boodschap van *Tick, Tick, Boom!*: volg je hart.'